

Jordi og John

Henrik Jensen, Professor, PhD
Økonomisk Institut
Københavns Universitet

4. februar, 2013

Offentliggjort på www.altandetlige.dk, 4. februar, 2013

© 2013, Henrik Jensen

En opfrisker ved semesterstart

Dette indlæg er en motiveret anbefaling af en ny artikel af Jordi Galí. Som nogle måske husker, så gav Galí i 2010 Zeuthen Lectures her på stedet. Hans emne for forelæsningerne var monetær stabiliseringspolitik og arbejdsløshed, og de blev efterfølgende udgivet som Galí (2011). Hans modelramme er den såkaldt Ny-Keynesianske, som lidt mindre sexet vel bare kan kaldes DSGE modeller med nominelle stivheder. Men det Keynesianske label, som litteraturen synes at være uigenkaldeligt associeret med (i slut 1990erne blev termen "Den Nye Neo-klassiske Syntese" også anvendt), reflekterer den centrale rolle, som den aggregerede efterspørgsel spiller i disse modeller for bestemmelse af f.eks. ledigheden. Og netop det centrale ved den aggregerede efterspørgsel for makroøkonomiske udfald er vel en af hovedpointerne, som professionen har taget med sig fra John Maynard Keynes (1936). Og det indebærer, som bekendt, et radikalt brud med den klassiske model.

Og skulle man have sine tvivl om, hvad det nu var, hele forskellen var, og hvem der måske sagde hvad før 2. verdenskrig, så kommer Galí til undsætning i en artikel indeholdende sit bud på (noget af) Keynes. I Galí (2012) præsenterer han sin version af de basale forskelle på den klassiske og Keynesianske model, og sætter tingene i relief/perspektiv med en variant af den Ny-Keynesianske model, som han talte om her i 2010. Han er godt klar over, at han betræder kontroversiel jord, da meningene om, hvad Keynes egentlig mente er temmelig talrige. Så selve titlen på artiklen er da også ganske forsigtig: "Notes for a New Guide to Keynes (I): Wages, Aggregate Demand, and Employment"; dvs. det er faktisk kun *første* del af *notater* til en guide vedr. Keynes! Og i artiklen selv underspiller han meget, at der skulle være tale om en egentlig "guide", men mere en nyfortolkning.

Uanset disse forbehold, så giver artiklens første halvdel en glimrende introduktion til, hvad den centrale forskel, som er på spil, egentlig er. I den klassiske model bestemmer reallønnen beskæftigelsen, og i den Keynesianske model er det omvendt (og beskæftigelsen bestemmes af den aggregerede efterspørgsel). Og skulle man af den ene eller anden grund være blevet træet af matematik, så frygt ej. Det hele forklares kun med billeder! Og det fylder mindre end fem sider. Så der er næsten ingen undskyldning for ikke at få opfrisket dette.

Det særlige bidrag

Skulle man have lyst til mere, så fokuserer artiklens anden halvdel yderligere på den Ny-Keynesianske model, og dens egenskaber vedr. beskæftigelsesfluktuationer (matematikken holdes på et minimum, og figurer illustrerer stort set alle pointer). Her kan især fremhæves, hvordan den Ny-Keynesianske model kan generere en procyklisk realløn ved efterspørgselschok, i modsætning til den simple Keynesianske model (fremstillet af Galí), som implicerer en modcyklisk realløn. Da data viser en moderat procyklisk realløn betinget på efterspørgselschok, er det selvfølgelig et fremskridt. Resultatet er ikke generelt, men fremkommer ved tilpas høj vareprisstivhed, idet det skaber en tilpas modcyklisk mark-up, som mere end modsvarer faldet i marginalproduktet af arbejdskraft ved en ekspansion. I den forbindelse er Fodnote 12 særlig interessant, da den refererer til en debat i slutningen af 1930'erne (inkluderende Keynes), hvor dette aspekt vedr. prisfastsættelsen allerede nævnes!

Et andet aspekt som Galí bruger den Ny-Keynesianske model til at evaluere, er spørgsmålet om lønflexibilitet. I den klassiske model er arbejdsløshed et resultat af for høj realløn, hvorfor politikimplicationen er, at man skal reducere denne for at løse arbejdsløshedsproblemer. Som Galí argumenterer, så har dette argument overlevet i mange afskygninger, dog under eufemismen "lønflexibilitet". Derfor er det et naturligt eksperiment at vurdere, om lønflexibilitet faktisk er fordelagtigt i den Ny-Keynesianske model. Dette lader sig gøre på en modelkonsistent måde, idet modellen på bedste public-finance vis har et velfærdsmål, som direkte afhænger af de forvriddinger der forekommer i modellen. Disse er a) beskæftigelsesfluktuationer (aggregeret ustabilitet er uønsket), b) Prisinflation (grundet forekomst af prisstivheder skaber prisinflation skævt forbrug på tværs af sektorer), c) Løninflation (grundet lønstivhed skaber løninflation ulighed i beskæftigelsen af forskellige typer arbejdskraft). Selv den optimale pengepolitik kan ikke eliminere alle disse forvriddinger, hvorfor denne bliver et second-best problem.

Galí undersøger, om forøget lønflexibilitet er velfærdsforbedrende på følgende måde. Han betragter velfærd under optimal pengepolitik for hele intervallet af nominelle lønstivheder. Lige fra perfekt fleksible nominelle lønninger til helt faste lønninger. Alt andet lige, vil mere lønflexibilitet være velfærdsforbedrende, men i modellen er alt andet ikke lige. Vi er i en second-best verden, hvor reduktion i én forvriddning, kan forværre andre forvriddinger og skabe et negativt nettoresultat. Og det er præcis, hvad Galí finder. I situationer, hvor der er en høj grad af vareprisstivhed, da er velfærdseffekterne af øget lønflexibilitet ikke monotone. Dermed vil der være situationer, hvor øget lønflexibilitet er velfærdsforværrende. Hvis de nominelle lønninger bliver mere fleksible, så fluktuerer de mere, hvorfor firmaernes marginalomkostninger fluktuerer mere. Den resulterende højere inflationsvarians er meget bekostelig, når vareprisstivhederne er høje, hvorfor en velfærdsforværring opnås.

Det er et interessant resultat, og viser hvor mangfoldige resultater man kan få ud af et relativt simpelt set-up. Personligt finder jeg det lidt "oversolgt", da det er et rent konjunkturresultat. Hvis man taler om strukturel arbejdsløshed, hvilket mange nok gør når de taler om behov for "lønflexibilitet", så er der tale om "reallønsflexibilitet" (og ikke "bare" nominal lønflexibilitet) og det er noget, som det simple set-up ikke tillader en analyse af. Men som sagt er det et papir, der er værd at læse, og i modsætning til en anden fremherskende "Ny-Keynesianer", Michael Woodford, så evner Galí at fatte sig i behagelig korthed.

Referencer

Galí, J., 2011, Unemployment Fluctuations and Stabilization Policies: A New Keynesian Perspective. The MIT Press.

Galí, J., 2012, Notes for a New Guide to Keynes (I): Wages, Aggregate Demand, and Employment, kommer i *Journal of the European Economic Association*. Arbejdsrapportversionen er tilgængelig, p.t., [på Galís hjemmeside](#).

Keynes, J. M., 1936, The General Theory of Employment, Interest and Money. Cambridge University Press.